

PLÁN ČINNOSTI STREDISKA NA ROK

2020

PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

ÚVOD

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva (ďalej len „Stredisko“) je nezávislá právnická osoba plniaca úlohy v oblasti ochrany a podpory ľudských práv a dodržiavania princípu rovnakého zaobchádzania¹. Stredisko je zriadené zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Stredisku“). Ako národná inštitúcia na ochranu a podporu ľudských práv je Stredisko akreditované so statusom B akreditačnou komisiou Globálnej aliancie národných inštitúcií pre ľudské práva.

Plán činnosti Slovenského národného strediska pre ľudské práva na rok 2020 (ďalej len „plán činnosti“) vychádza predovšetkým zo základných úloh a funkcií Strediska definovaných na napĺňanie jeho mandátu v § 1 zákona o Stredisku. V rámci napĺňania zákonného mandátu má osobitné postavenie úloha Strediska poskytovať právnu pomoc obetiam diskriminácie a prejavov intolerancie, a to najmä:

- poskytovať právne poradenstvo a vybavovať podnety fyzických a právnických osôb týkajúcich sa dodržiavania princípu rovnakého zaobchádzania,
- zastupovať jednotlivcov v civilných súdnych konaniach v antidiskriminačných sporoch,
- vydávať odborné stanoviská vo veciach diskriminácie, vystupovať v procesnom postavení osobitného subjektu a
- vykonávať nezávislé zisťovania týkajúce sa diskriminácie.

Aktivity zaradené do plánu činnosti reflektujú aktuálne témy v oblasti ochrany ľudských práv na národnej aj regionálnej úrovni. V rámci prioritizovaných tém sú určené užšie podtémy, pri ktorých sú definované rôzne typy aktivít napĺňajúce jednotlivé funkcie Strediska (napr. monitoring, výskum, vzdelávanie) so zameraním na potreby konkrétnych zraniteľných skupín.

Do plánu činnosti boli zaradené aj aktivity, ktoré bude Stredisko v roku 2020 realizovať v rámci implementácie schválených projektov, na ktoré získalo dodatočné finančné prostriedky, konkrétne projektu „PRODISLO“ implementovaného v spolupráci s Nadáciou Pontis v rokoch 2020 – 2022 s finančnou podporou Európskej komisie a projektu „Fostering Gender Equality and Work-life Balance in Slovakia“ realizovaného z podpory Finančného mechanizmu EPH a Nórska v spolupráci s O.Z. Možnosť voľby v rokoch 2020-2022.

V pláne činnosti boli premietnuté aktivity, ktoré Stredisku vyplývajú ako úlohy z rôznych národných akčných plánov a koncepcií v oblasti ľudských práv a nediskriminácie.

¹ Na Slovensku sa objavuje zákonná formulácia „rovnaké zaobchádzanie“, ktorá je však výsledkom nepresného prekladu z anglického výrazu „the principle of equal treatment“, ktorý neznamena „rovnaký“ v zmysle identický, ale „rovný“ v zmysle spravodlivý a nediskriminujúci. Pojem rovnaký je v uvedenom (našom texte) používaný z dôvodu jeho uplatňovania v slovenskej legislatíve, predovšetkým v Antidiskriminačnom zákone.

A. HLAVNÉ AKTIVITY STREDISKA

A.1 PRIEREZOVÉ AKTIVITY

A.1.1 Postavenie a status Strediska

Stredisko bude aktívne iniciovať spoluprácu s novým vedením Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky po parlamentných voľbách s cieľom znovu otvoriť proces novelizácie zákona o Stredisku, ktorý bude viesť k zosúladeniu s Parížskymi princípmi a posilneniu Strediska ako národnej inštitúcie na ochranu a podporu ľudských práv a národného orgánu pre rovnaké zaobchádzanie. Stredisko sa zároveň bude aktívne zapájať do tvorby a interpretácie medzinárodných a európskych štandardov v tejto oblasti (napr. prostredníctvom participácie na projekte siete Equinet k štandardom pre orgány pre rovné zaobchádzanie). Stredisko bude priebežne informovať medzinárodných aktérov, ktorí v minulosti odporúčali jeho posilnenie (napr. zmluvné orgány OSN, ECRI) o stave legislatívneho procesu. V prípade znovuotvorenia procesu novelizácie zákona o Stredisku, Stredisko sprostredkuje spoluprácu s relevantnými medzinárodnými a európskymi aktérmi (napr. Akreditačná komisia Globálnej siete národných inštitúcií pre ľudské práva, OSCE ODIHR, ECRI, ENNHRI, Equinet).

Zodpovedný: Kancelária výkonného riaditeľa, oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonného riaditeľa

A.1.2 Právna pomoc

Na úrovni poskytovania služieb právnej pomoci Stredisko zabezpečuje:

- poskytovanie právnej pomoci obetiam diskriminácie a prejavov intolerancie,
- právne poradenstvo vo veciach súvisiacich s ochranou a dodržiavaním základných ľudských práv a slobôd,
- zastupovanie klientely v konaní pred súdom v antidiskriminačných sporoch,
- právnu pomoc obetiam diskriminácie v procesnom postavení osobitného subjektu konania v zmysle § 95 Civilného sporového poriadku,
- právnu pomoc obetiam diskriminácie prostredníctvom inštitútu verejnej žaloby v zmysle § 9a Antidiskriminačného zákona,
- spracovávanie odborných stanovísk vo veciach dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania,
- realizáciu nezávislých zisťovaní,
- publikačnú činnosť (aj v rámci spracovania Správy o dodržiavaní ľudských práv),
- spracovávanie odborných vyjadrení na dopyt zo strany polície vo veciach extrémistickej trestnej činnosti,
- sledovanie a pripomienkovanie legislatívneho procesu,
- usmerňovanie klientely vo veciach nepatriacich do pôsobnosti Strediska,

- vypracúvanie a uverejňovanie správ a odporúčaní o otázkach súvisiacich s diskrimináciou.

Zodpovedný: odbor právnych služieb

A.1.3 Zostavenie súboru indikátorov pre monitorovanie dodržiavania ľudských práv

S cieľom umožniť kvalitný a systematický monitoring dodržiavania ľudských práv, Stredisko zostaví súbor indikátorov pre jednotlivé práva tak, aby na jednej strane vypovedali o aspektoch, ktoré je v našej spoločnosti potrebné meniť, a na strane druhej bolo možné ich objektívne a kvalitne merať. Za účelom zostavenia súboru indikátorov a zberu dát pre ich vyhodnocovanie nadviaže Stredisko spoluprácu s kľúčovými aktérmi verejného sektoru (ministerstvá, priamo riadené organizácie, analytické pracoviská), akademickej obce a mimovládneho sektora. Na základe nadviazanej spolupráce Stredisko vytvorí pracovnú skupinu k zberu dát a zmapuje dostupnosť jednotlivých dát. Výsledkom aktivít v tejto oblasti bude súbor indikátorov pre monitorovanie dodržiavania vybraných ľudských práv. V rámci kapacitných možností Stredisko zorganizuje vzdelávacie semináre pre odborníkov v oblasti monitorovania ľudských práv a nediskriminácie, pričom osloví so žiadosťou o spoluprácu medzinárodné organizácie a subjekty venujúce sa zberu dát a monitorovaniu ľudských práv (napr. FRA, Equinet, UNHCR).

Zodpovedný: odbor výskumu a vzdelávania

A.1.4 Vytváranie platforiem spolupráce

Stredisko počas roku 2020 začne s postupným vytváraním (do roku 2022) tzv. platforiem spolupráce. Pôjde o siete združujúce zainteresované subjekty a občiansku spoločnosť na úrovni národnostných menšín a etnických skupín, náboženských skupín, agendy rodovej rovnosti, ženských hnutí, LGBT komunity, cudzincov a utečencov a pod. Postupne 9 platforiem spolupráce bude mať za úlohu upozorňovať na témy a problémy, ktoré sú kľúčové pre jednotlivé komunity, sprostredkovať klientelu, pôsobiť ako poradný orgán pri tvorbe plánov činnosti, právnej pomoci, výskumu, monitoringu, vzdelávania a pod. Platformy zároveň budú participovať pri príprave metodiky a obsahu Správy o dodržiavaní ľudských práv.

Na podobnej báze sa na úrovni regionálnych kancelárií Strediska zriadia regionálne partnerstvá spájajúce zástupcov občianskej spoločnosti, územnej samosprávy, zamestnávateľov a pod. Pre udržateľnosť platforiem a partnerstiev sa Stredisko bude uchádzať o dodatočné financovanie z grantov

Stredisko bude iniciovať pravidelné mítingy a spoluprácu s Verejnou ochrankyňou práv, Komisárkou pre osoby so zdravotným postihnutím a Komisárkou pre deti. Stretnutia by mali prispieť k zblíženiu pracovných tímov týchto inštitúcií, a najmä k spolupráci na spoločných aktivitách a pod.

Zodpovedný: Kancelária výkonného riaditeľa, oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonného riaditeľa, regionálne kancelárie

A.1.5 Šírenie povedomia o ľudských právach a nediskriminácii vo všeobecnosti

I. Vzdelávanie v oblasti ľudských práv a nediskriminácie na základných a stredných školách

Stredisko bude v roku 2020 pokračovať v realizácii vzdelávacích aktivít na prvom a druhom stupni základných škôl a na stredných školách. Okrem vyššie uvedených vzdelávacích programov a modulov budú mať školy na výber nasledovné témy:

- Ľudské práva,
- Nediskriminácia,
- Rodová rovnosť,
- Holokaust,
- Práva dieťaťa,
- Obchodovanie s ľuďmi,
- Zodpovednosť, kritické myslenie a ľudské práva.

Ponuka aktuálne zohľadňuje preferenciu kratších podujatí na úrovni škôl, a tak sú k dispozícii varianty aktivít v rozsahu 2 – 4 vyučovacích hodín. Pre základné a stredné školy Stredisko ponúka celkom 10 štandardných tém.

Zodpovedný: odbor výskumu a vzdelávania, regionálne kancelárie

II. Vzdelávanie v oblasti ľudských práv a nediskriminácie pre odbornú verejnosť a dospelé cieľové skupiny

Pre dospelé cieľové skupiny má Stredisko v ponuke aj naďalej zaradené štandardné témy, avšak je pripravené realizovať tzv. vzdelávanie na mieru, so zohľadnením potrieb adresátov:

- Prevencia a eliminácia diskriminácie na pracovisku
- Aplikácia manažmentu rozmanitosti na úrovni podnikateľského sektoru
- Eliminácia násilia voči ženám v pracovnoprávných vzťahoch
- Extrémizmus a rasizmus v kontexte ľudských práv
- Rovnosť a nediskriminácia v kontexte Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (čl. 5)
- Debarierizácia prostredia a práce a osobná mobilita osôb so zdravotným postihnutím v kontexte Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (čl. 9, čl. 20 a čl. 27)
- Šikana na pracovisku
- Rodová rovnosť

V roku 2020 Stredisko bude pokračovať v pilotne odskúšanom module vzdelávania pre zamestnancov a zamestnankyne a klientov a klientky domovov dôchodcov a domovov sociálnych služieb „Ochrana ľudských práv v zariadeniach sociálnych služieb“, venovanom vybraným problémom v starostlivosti o klientov domovoch sociálnych služieb. Oslovené budú zariadenia v rámci Bratislavského kraja.

Ambíciou vzdelávania dospelých cieľových skupín je v roku 2020

- osloviť podnikateľský sektor (diverzita a nediskriminácia, ochrana ĽP pri podnikaní),
- pokračovať v pilotne odskúšaných moduloch (ochrana ľudských práv v zariadeniach sociálnych služieb),
- ponúknuť spoluprácu vysokým školám a realizovať vzdelávanie aj pre vysokoškolských študentov a študentky.

Zodpovedný: odbor výskumu a vzdelávania, regionálne kancelárie

III. Tlačová konferencia k Správe o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania za rok 2019

Stredisko zorganizuje v máji 2020 tlačovú konferenciu s cieľom predstaviť závery a odporúčania Správy o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania za rok 2019 a informovania širokej verejnosti o stave dodržiavania ľudských práv na Slovensku. Spolu s tlačovou konferenciou bude Stredisko svoje zistenia a odporúčania komunikovať smerom k verejnosti s využitím tlačových správ a iných vhodných nástrojov online komunikácie.

Zodpovedný: Kancelária výkonného riaditeľa

IV. Súťaž Moje ľudské práva

Stredisko zorganizuje v roku 2020 už 8. ročník výtvarnej súťaže, ktorej cieľom je osvetla zameraná na dodržiavanie ľudských práv medzi žiakmi a žiačkami základných škôl a základných umeleckých škôl. Súťaž podporuje ich záujem nielen o všeobecnú problematiku dodržiavania ľudských práv, ale najmä o konkrétne oblasti, ako je problematika multikulturalizmu, rasizmu, rodovej rovnosti a nediskriminácie. Témou súťaže v roku 2020 bude „Ľudskoprávny hrdina alebo hrdinka v akcii“ (základné školy) a „Ľudskoprávny hrdina alebo hrdinka v akcii – komiks“ (základné umelecké školy).

Zodpovedný: oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonného riaditeľa, odbor výskumu a vzdelávania

V. Kampaň k Medzinárodnému dňu Rómov

Stredisko vytvorí v apríli 2020 pri príležitosti Medzinárodného dňa Rómov komunikačnú kampaň, ktorej zámerom bude zvyšovanie povedomia o zraniteľnej skupine mladých Rómov a sprostredkovanie pozitívnych príbehov. Stredisko sa v rámci komunikačnej

kampane zameria na témy ako napr. tolerancia v spoločnosti, boj proti stereotypom a predsudkom a pod. Kampaň bude prebiehať v online aj offline prostredí prostredníctvom vhodne zvolených komunikačných nástrojov.

Zodpovedný: oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonného riaditeľa

VI. Kampaň k Medzinárodnému dňu ľudských práv

Stredisko vytvorí komunikačnú kampaň zameranú na zvyšovanie povedomia o ľudských právach a potrebe ochrany ľudských práv, ktorá bude spustená v decembri 2020 pri príležitosti Dňa ľudských práv. V rámci komunikačnej kampane sa Stredisko zameria na význam Všeobecnej deklarácie ľudských práv a využije tento deň na informovanie verejnosti o jej prínosoch. Kampaň bude prebiehať v online prostredí a pri jej realizácii budú využité vhodne zvolené komunikačné nástroje.

Zodpovedný: oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonného riaditeľa

VII. Diskusia o knihe a jej autorovi

Stredisko nadviaže na ľudskoprávny knižný klub z roku 2019 a v roku 2020 zorganizuje diskusie s prezentáciou vybranej odbornej alebo beletristickej publikácie, ktorá sa témou týka oblasti ľudských práv a nediskriminácie. Diskusia bude určená širokej verejnosti. Prostredníctvom konkrétnych knižných tipov budú môcť účastníci a účastníčky diskutovať o diskriminácii, predsudkoch či stereotypoch.

Zodpovedný: oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonného riaditeľa

A.2 ROVNAKÉ ZAOBCHÁDZANIE

A.2.1 Rodová rovnosť

I. Okrúhle stoly k problematike prevencie násillia na ženách a podpore rodovej rovnosti

Stredisko v spolupráci s Úniou materských centier zorganizuje v roku 2020 tri okrúhle stoly k problematike administratívneho násillia a šikanovania žien prostredníctvom sociálnych sietí ako forme násillia na ženách. Okrúhle stoly za účasti odborníkov a odborníčok na danú problematiku majú za cieľ zvýšiť informovanosť a podporiť vzájomnú spoluprácu kľúčových aktérov z verejného a mimovládneho sektoru. Zistenia v oblasti dostupnej sociálnej podpory pre ženy-matky budú použité pri implementácii aktivity „A.2.1 I. Výskum možnosti zosúladovania pracovného a súkromného života na Slovensku“.

Zodpovedný: odbor výskumu a vzdelávania

II. Vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov a zamestnankýň základných a stredných škôl, ako aj žiakov/žiačok a študentov/šudentiek základných a stredných škôl na tému násilia páchaného na ženách

Stredisko v súlade s Metodológiou vzdelávacích aktivít Strediska pre základné a stredné školy pripraví vzdelávací modul na tému násilia páchaného na ženách, vrátane pracovných listov pre žiakov/žiačky a študentov/šudentky. Stredisko rozpošle aktualizovaný ponukový list vzdelávacích aktivít na základné a stredné školy a bude realizovať vzdelávacie aktivity. Stredisko v rámci tejto témy pripraví aj vzdelávanie pre pedagogických a odborných zamestnancov a zamestnankyne základných a stredných škôl a osloví jednotlivé školy s ponukou vzdelávania.

Zodpovedný: odbor právnych služieb, odbor výskumu a vzdelávania, regionálne kancelárie

III. Vytvorenie a zverejnenie mapy organizácií, ktoré sa venujú problematike násilia páchaného na ženách

Stredisko vytvorí zoznam organizácií, ktoré sa venujú problematike násilia páchaného na ženách a graficky ho spracuje do mapy, ktorá bude zverejnená pri príležitosti Medzinárodného dňa proti násiliu páchanému na ženách na sociálnych sieťach a web stránke Strediska. Stredisko sa zároveň zapojí do kampane 16 dní aktivizmu proti násiliu páchanému na ženách, a to formou denných príspevkov na sociálnych sieťach.

Zodpovedný: odbor právnych služieb, oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonného riaditeľa

IV. Analýza všeobecne záväzných právnych noriem z pohľadu ich súladu s princípom rovnakého zaobchádzania z dôvodu pohlavia alebo rodu

Stredisko bude v roku 2020 priebežne analyzovať rôzne všeobecne záväzné právne normy s cieľom identifikovať ustanovenia v rozpore so zákazom diskriminácie z dôvodu pohlavia alebo rodu. V prípade identifikovania konkrétnej právnej normy Stredisko iniciuje rokovania s gestorským subjektom s cieľom odstránenia zisteného stavu. Pokiaľ nedôjde k náprave, Stredisko zváži v konkrétnych prípadoch podanie verejnej žaloby.

Zodpovedný: odbor právnych služieb

V. Vzdelávanie mládeže v problematike rodovej rovnosti a zosúlad'ovania pracovného a súkromného života

Stredisko vytvorí program vzdelávania mládeže v oblasti rodovej rovnosti a súladu medzi pracovným a súkromným životom. V rámci implementácie pilotnej časti vzdelávacieho programu Stredisko zorganizuje 18 vzdelávacích aktivít na 6 školách v rôznych častiach Slovenska, pričom pomerná časť vzdelávacích aktivít bude realizovaná na školách, ktoré navštevujú najmä žiaci/žiačky a študenti/šudentky z rómskych komunít. Počas jednotlivých vzdelávacích aktivít budú postojte žiakov/žiačok a študentov/šudentiek k rodovej rovnosti

a rodovým stereotypom merané prostredníctvom dotazníkov. Cieľom vzdelávacích aktivít je šírenie osvedy o rodovej rovnosti, a to najmä v súvislosti s odstraňovaním rodových stereotypov pri voľbe povolania a zamestnania, či s úlohami žien a mužov v rodine. Výstupom vzdelávacích aktivít bude koncept a metodika vzdelávacieho programu, učebné pomôcky a vyhodnotenie postojov mládeže k rodovej rovnosti a rodovým stereotypom. Táto aktivita bude realizovaná z podpory Finančného mechanizmu EPH a Nórska v rámci projektu implementovaného v spolupráci s O.Z. Možnosť voľby v rokoch 2020 – 2022.

Zodpovedný: odbor výskumu a vzdelávania, oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonného riaditeľa, regionálne kancelárie

VI. Komunikačná kampaň k podpore rodovej rovnosti a zosúladiovaniu pracovného a súkromného života

Stredisko vytvorí a spustí komunikačnú kampaň šíriacu osvedy v oblasti rodovej rovnosti a zosúladiovania pracovného a súkromného života. V rámci komunikačnej kampane sa zameria na témy ako napr. možnosti starostlivosti o deti, aktívne otcovstvo, inklúzia žien a mužov po materskej dovolenke na pracovisku či rodové stereotypy v zamestnávaní. Kampaň bude prebiehať online prostredníctvom rôznych komunikačných nástrojov – tlačové správy, natívna reklama v médiách, príspevky na sociálnych sieťach (Facebook, Instagram), videá (YouTube), blogy, podcasty, informačné hárky, letáky a plagáty. Komunikačná kampaň sa bude zameriavať najmä na mládež po ukončení štúdia na strednej a vysokej škole a mladých dospelých. Táto aktivita bude realizovaná z podpory Finančného mechanizmu EPH a Nórska v rámci projektu implementovaného v spolupráci s O.Z. Možnosť voľby v rokoch 2020 – 2022.

Zodpovedný: oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonného riaditeľa

A.2.2 Dočasné vyrovnávacie opatrenia

I. Vypracovanie metodických postupov Strediska v oblasti dočasných vyrovnávacích opatrení

Stredisko vykoná analýzu interných postupov v oblasti získavania komplexných a kompatibilných dát o dočasných vyrovnávacích opatreniach (ďalej len „DVO“) a komunikovania problematiky DVO smerom navonok, voči prijímateľom DVO a potenciálnym prijímateľom DVO. Cieľom tejto aktivity bude vytvorenie metodických postupov činnosti Strediska v oblasti DVO. V rámci tejto aktivity Stredisko nadviaže spoluprácu s relevantnými subjektami venujúcimi sa problematike DVO, ako aj s aktérmi pracujúcimi s jednotlivými zraniteľnými skupinami, ktoré môžu byť beneficietmi DVO.

Zodpovedný: odbor právnych služieb, odbor výskumu a vzdelávania

II. Odborné podujatia k problematike dočasných vyrovnávacích opatrení

Stredisko zorganizuje odborné podujatia vo forme okrúhlych stolov alebo seminárov pre zainteresovaných aktérov pracujúcich so znevýhodnenými skupinami osôb, ktoré môžu byť beneficiarymi DVO, s cieľom prezentovať vytvorenú metodiku, ako aj za účelom vzájomného zosúladenia postupov zisťovania a poskytovania dát o pripravovaných, prijatých alebo implementovaných DVO.

Zodpovedný: odbor právnych služieb, odbor výskumu a vzdelávania

A.2.3 Inklúzia osôb so zdravotným postihnutím

I. Vypracovanie metodiky na sledovanie uplatňovania princípu rovnosti príležitostí a skúseností osôb so zdravotným postihnutím s diskrimináciou, osobitne v oblasti zamestnávania

Stredisko vypracuje metodiku na sledovanie uplatňovania princípu rovnosti príležitostí a skúseností osôb so zdravotným postihnutím s diskrimináciou, s osobitným zameraním na oblasť zamestnávania. S cieľom vypracovania metodiky Stredisko zrealizuje prieskum v oblasti zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím, pričom osloví jednotlivých členov Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej len „Výbor“) a občianske združenia zamerané na podporu ľudí v rámci jednotlivých skupín zdravotného znevýhodnenia, ktoré nemajú zastúpenie vo Výbore, so žiadosťou o podklady v rámci skúseností osôb so zdravotným postihnutím s diskrimináciou v oblasti zamestnávania. Na základe analýzy získaných poznatkov Stredisko vypracuje výstup z výskumu a zverejní monitorovacie správy. Výstup z výskumu bude slúžiť ako podklad pre prijímanie DVO vyššími územnými celkami v oblasti zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím. Úloha vyplýva Stredisku aj z opatrenia č. 4.17.3 *Spracovať a implementovať metodiky na sledovanie uplatňovania princípu rovnosti príležitostí a skúseností osôb so zdravotným postihnutím s diskrimináciou v rozličných oblastiach života, osobitne v oblasti zamestnávania* Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020.

Zodpovedný: odbor právnych služieb, odbor výskumu a vzdelávania

II. Kampaň k 10. výročiu ratifikácie Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím Slovenskou republikou

Stredisko vytvorí v júni 2020 komunikačnú kampaň, ktorej zámerom bude zvyšovanie povedomia o právach osôb so zdravotným postihnutím a poskytnutie informácií o prostriedkoch nápravy v prípade porušenia ich ľudských práv a diskriminácie. V rámci komunikačnej kampane sa Stredisko zameria na témy ako napr. duševné choroby, skryté prekážky v prístupnosti a pod. Zároveň kampaň vyzdvihne úlohu Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím ako nástroja na zmenu vnímania ľudí so zdravotným postihnutím v spoločnosti. Kampaň bude prebiehať v online prostredí a pri jej realizácii budú využité vhodne zvolené komunikačné kanály.

Zodpovedný: oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonného riaditeľa

III. Audit prístupnosti Strediska v zmysle čl. 9 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím

V nadväznosti na vytvorenie procesov širšieho presadzovania diverzity a rovnosti príležitostí pri zamestnávaní nových zamestnancov a zamestnankýň Strediska reflektujúcich pluralitu spoločnosti si dá Stredisko v roku 2020 vypracovať audit prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím svojich fyzických priestorov (v Bratislave, Žiline, Banskej Bystrici a Košiciach), používaných informačných a komunikačných kanálov, resp. technológií a systémov (internetové sídla, stránky na sociálnych sieťach, blog, podcast a pod.). Súčasťou auditu bude taktiež posúdenie prístupnosti osôb so zdravotným postihnutím k ďalším prostriedkom a službám Strediska dostupným alebo poskytovaným verejnosti. Úlohou auditu bude na Stredisku na úrovni priestorov, komunikácie, služieb a procesov identifikovať prekážky a bariéry brániace prístupnosti osôb so zdravotným postihnutím a nastaviť plán odstraňovania a riešenia zistených nedostatkov. V nasledujúcich rokoch bude Stredisko realizovať audit vo vzťahu k ďalším zraniteľným skupinám – napr. príslušníkom a príslušníčkam rómskej komunity, cudzincom a cudzinkám, obetiam sexuálneho obťažovania, seniorom a seniorkám, deťom a mládeži.

Zodpovedný: Kancelária výkonného riaditeľa

A.2.4 Diverzita na pracovisku

I. Online vzdelávanie pre zamestnávateľov

Stredisko vytvorí v roku 2020 komplexný online vzdelávací program pre dospelých „Úvod do riadenia diverzity a rovnakého zaobchádzania na pracovisku“, ktorý bude mať dva základné moduly – nediskriminácia na pracovisku a diverzita na pracovisku. Program bude určený pre všetkých zamestnávateľov vo verejnom a súkromnom sektore bez ohľadu na veľkosť zamestnávateľa, jeho zriadenie, vlastníctvo, finančný obrat alebo počet zamestnancov. Zamestnávatelia budú môcť používať v rámci samoštúdia alebo ako doplnkové vzdelávanie k prezenčnému vzdelávaciemu programu pre samosprávy. Táto aktivita bude realizovaná z podpory Európskej komisie v rámci projektu PRODISLO implementovaného v spolupráci s Nadáciou Pontis v rokoch 2020 – 2022.

Zodpovedný: oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonného riaditeľa, odbor výskumu a vzdelávania

II. Vzdelávanie subjektov verejnej správy a samosprávy

Stredisko zorganizuje vzdelávacie aktivity pre orgány verejnej správy s celoslovenskou, regionálnou a miestnou pôsobnosťou. Vzdelávacie aktivity budú organizované vo forme poldenného workshopu vo viacerých regiónoch Slovenska. Cieľom workshopov bude budovať

a zvyšovať kapacity zamestnávateľov vo verejnom sektore v oblasti pochopenia a riadenia diverzity, odstraňovania predsudkov na pracovisku, ako aj možných negatívnych dopadov diskriminácie na pracovisku. Táto aktivita bude realizovaná z podpory Európskej komisie v rámci projektu PRODISLO implementovaného v spolupráci s Nadáciou Pontis v rokoch 2020 – 2022.

Zodpovedný: oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonného riaditeľa, odbor výskumu a vzdelávania, regionálne kancelárie

III. Komunikačná kampaň na podporu diverzity a nediskriminácie

Stredisko vytvorí a spustí komunikačnú kampaň zameranú na podporu diverzity a ochranu pred diskrimináciou na pracovisku. V rámci komunikačnej kampane sa Stredisko zameria napr. na témy ako sú boj proti stereotypom a predsudkom a právo zamestnancov na rovnaké zaobchádzanie v prístupe k zamestnaniu a na pracovisku. Hlavnou cieľovou skupinou budú zamestnanci, pričom komunikačná kampaň bude brať zvýšený ohľad aj na zraniteľné skupiny, ako napr. Rómovia, ženy, LGBTI, osoby so zdravotným postihnutím a staršie osoby. Komunikačná kampaň bude prebiehať najmä v online priestore prostredníctvom rôznych komunikačných nástrojov ako tlačové správy, natívna reklama v médiách, príspevky na sociálnych sieťach (Facebook, Instagram), videá (YouTube), blogy, podcasty, informačné hárky, letáky a plagáty. Táto aktivita bude realizovaná z podpory Európskej komisie v rámci projektu PRODISLO implementovaného v spolupráci s Nadáciou Pontis v rokoch 2020 – 2022.

Zodpovedný: oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonného riaditeľa

IV. Vytvorenie indexu diverzity

Stredisko v spolupráci so zainteresovanými subjektami začne vytvárať index pre zamestnávateľov určený na meranie diverzity na pracovisku. V rámci tejto aktivity, Stredisko bude v roku 2020 iniciovať založenie a prvé stretnutie komisie expertov a expertiek (max. 9 členov) na nediskrimináciu a diverzitu. Cieľom prvého stretnutia komisie expertov a expertiek bude vyhodnotiť úroveň diverzity na pracovisku v Slovenskej republike, analyzovať národnú legislatívu a politiky zamestnávateľov v tejto oblasti, identifikovať nedostatky a výzvy v oblasti merania, monitorovania a reportovania o rovnosti a diverzite na pracovisku ako aj zozbierať príklady dobrej praxe z Európskej únie. Výstupom tejto činnosti bude analytická správa, ktorá bude reflektovať zistenia komisie.

Zodpovedný: oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonného riaditeľa

A.2.5 Umelá inteligencia a nediskriminácia

I. Vytvorenie vzdelávacieho programu k problematike diskriminácie pri využívaní umelej inteligencie

Stredisko vytvorí vzdelávací program k problematike diskriminácie a umelej inteligencie v kontexte ľudských práv pre aktérov súkromnej a verejnej sféry. Vzdelávanie sa zameria na oblasti trhu práce, prijímania do zamestnania a poskytovania služieb založených na hodnotení jednotlivcov, či skupín prostredníctvom umelej inteligencie. Vzdelávanie sa zameria na predchádzanie a elimináciu diskriminácie v dôsledku nepresných či nesprávnych údajov a vyhodnotení údajov systémov umelej inteligencie. Vzdelávací program Stredisko ponúkne poskytovateľom služieb, zamestnávateľom, zamestnancom a stredným školám.

Zodpovedný: odbor výskumu a vzdelávania

A.3 HOSPODÁRSKE A SOCIÁLNE PRÁVA

A.3.1 Zosúlad'ovanie pracovného a súkromného života

I. Výskum možností zosúlad'ovania pracovného a súkromného života na Slovensku

V roku 2020 bude Stredisko realizovať výskum možností zosúlad'ovania pracovného a súkromného života, ktorého prípravnú fázu spustilo v roku 2019. Výskum sa zameria na nasledovné oblasti: 1. právo na dôstojné pracovné podmienky a ochranu pracovného miesta počas čerpania materskej a rodičovskej dovolenky; 2. Flexibilné formy práce na Slovensku; 3. sociálna podpora počas starostlivosti o deti v ranom detstve a o osoby so zdravotným znevýhodnením; 4. sociálne služby starostlivosti o deti v ranom detstve a o osoby so zdravotným znevýhodnením. Výskum bude realizovaný s využitím šiestich fokusových skupín, individuálnych rozhovorov a dotazníkovým zberom dát. Výstupom výskumu budú čiastkové výskumné správy, súhrnná správa o výskume a identifikované príklady dobrej praxe a porušenia práv. Výskum sa prelína s aktivitami v časti A.1.1, pričom má okrem aspektov rodovej rovnosti presah na problematiku práva na prácu a práva na sociálne zabezpečenie. Organizácia fokusových skupín bude čiastočne realizovaná z podpory Finančného mechanizmu EPH a Nórska v rámci projektu implementovaného v spolupráci s O.Z. Možnosť voľby v rokoch 2020 – 2022.

Zodpovedný: odbor výskumu a vzdelávania

II. Okrúhle stoly k problematike zosúlad'ovania pracovného a súkromného života na Slovensku

Stredisko zorganizuje tri okrúhle stoly pre zainteresované subjekty za účelom predstavenia výsledkov výskumu, ktoré budú zároveň slúžiť ako platforma pre diskusiu

k odporúčaniam pre zlepšenie možností zosúlad'ovania pracovného a súkromného života.

Zodpovedný: odbor výskumu a vzdelávania

A.3.2 Právo na bývanie

I. Výskum bezdomovectva detí a mladých ľudí

Stredisko nadviaže na výskum k problematike práva na bývanie z roku 2019 a zameria sa na problematiku bezdomovectva detí a mladých ľudí. Cieľom výskumnej úlohy je prostredníctvom prípadových štúdií identifikovať riziká ohrozenia mladých ľudí bezdomovectvom a dostupnú podporu pre mladých ľudí. Výskum bude Stredisko realizovať aj formou expertných rozhovorov a troch fokusových skupín.

Zodpovedný: odbor výskumu a vzdelávania

II. Okrúhly stôl k právu na bývanie

Stredisko zorganizuje okrúhly stôl pre odbornú verejnosť na tému uplatňovania práva na bývanie na Slovensku s cieľom prezentovať odporúčania a závery Správy o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovného zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2019. Okrúhly stôl bude zároveň slúžiť ako platforma pre diskusiu o spôsoboch implementácie odporúčaní Strediska.

Zodpovedný: odbor výskumu a vzdelávania

A.3.3 Právo na zdravie

I. Prieskum k diskriminácii v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti

Stredisko zrealizuje prieskum zameriavajúci sa na odhaľovanie nedostatkov pri uplatňovaní ľudských práv a základných slobôd pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Prieskum sa bude venovať najmä mapovaniu diskriminácie zraniteľných skupín pri prístupe k zdravotnej starostlivosti, a to najmä vo vzťahu k Rómom, príslušníkom tretích krajín, HIV pozitívnym osobám a osobám so zdravotným postihnutím. Cieľom prieskumu je identifikovať legislatívne a nelegislatívne prekážky, ktorým čelia tieto zraniteľné skupiny a ich dopad na celkovú kvalitu života a zdravia. Prieskum bude pozostávať z výskumnej a analytickej časti a jeho výstupom budú informačné hárky (na komunikačné účely) a správa z prieskumu so závermi a odporúčaniami Strediska pre kľúčových aktérov a iné zainteresované subjekty pôsobiace v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti a ochrany práv a slobôd príslušných zraniteľných skupín.

Zodpovedný: oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonného riaditeľa

II. Konferencia k téme diskriminácie v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti

Stredisko zorganizuje v roku 2020 konferenciu, ktorej úlohou bude prezentácia záverov prieskumu v oblasti diskriminácie pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti a odporúčaní Strediska pre kľúčových aktérov a iné zainteresované subjekty pôsobiace v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti a ochrany práv a slobôd zraniteľných skupín (Rómovia, príslušníci tretích krajín, HIV pozitívne osoby a osoby so zdravotným postihnutím). Cieľom konferencie bude tiež šíriť osvetu a budovať kapacity zúčastnených subjektov v oblasti aplikácie prístupu založenom na ľudských právach v oblasti poskytovaní zdravotnej starostlivosti na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni.

Zodpovedný: oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonného riaditeľa

III. Okrúhly stôl na tému uplatňovania sexuálnych a reprodukčných práv na Slovensku

Stredisko zorganizuje okrúhly stôl pre odbornú verejnosť na tému uplatňovania sexuálnych a reprodukčných práv na Slovensku s cieľom prezentovať odporúčania a závery Správy o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2019 vo vzťahu k jednotlivým aspektom reprodukčných práv, a to sexuálnej výchove, prístupe k antikoncepcii a umelom prerušení tehotenstva. Okrúhly stôl pre odbornú verejnosť bude zároveň slúžiť ako platforma pre podporu konštruktívnej verejnej diskusie k týmto citlivým témam a nástroj odbúravania predsudkov a dezinformácií v oblasti uplatňovania sexuálnych a reprodukčných práv.

Zodpovedný: oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonného riaditeľa

IV. Škodlivé praktiky a ich vplyv na uplatňovanie ľudských práv dievčat a žien: monitoring

Stredisko začne budovať svoje kapacity oblasti škodlivých praktík, t. j. praktík ktoré svojim charakterom predstavujú popieranie individuálnej integrity a ľudskej dôstojnosti, sú diskriminačné a vykonávané bez riadneho informovaného súhlasu žien a dievčat, a ktoré sú často akceptované ako súčasť kultúry. Za týmto účelom vytvorí expertnú výskumno-analytickú skupinu zloženú z interných aj externých odborníkov a odborníčok (napr. z oblasti ľudských práv, etnológie, sociológie, zdravotníctva, kulturológie a pod). Úlohou skupiny bude určiť či a aké škodlivé praktiky majú prevalenciu v Slovenskej republike, a v ktorých komunitách sú najčastejšie uplatňované. Cieľom tejto aktivity bude nastaviť základy monitorovacej činnosti pre nasledujúce roky, a to najmä v kontexte etických otázok a prevencie negatívnych dopadov na zasiahnuté komunity a jednotlivcov. Výsledkom tejto aktivity budú dve stretnutia expertnej skupiny a správa z činnosti expertnej skupiny.

Zodpovedný: oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonného riaditeľa

A.3.4 Právo na vzdelanie

I. Okrúhly stôl k právu na vzdelanie a inklúzii rómskych detí, detí zo sociálne znevýhodneného prostredia a detí so zdravotným postihnutím

Stredisko zorganizuje okrúhly stôl pre odbornú verejnosť na tému uplatňovania práva na vzdelanie na Slovensku, osobitne v kontexte segregácie na školách a inkluzívneho vzdelávania, s cieľom prezentovať odporúčania a závery Správy o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2019. Okrúhly stôl s odbornou verejnosťou bude zároveň slúžiť ako platforma pre diskusiu o spôsoboch implementácie odporúčaní Strediska.

Zodpovedný: odbor právnych služieb

II. Zdieľanie zistení a odporúčaní Strediska v oblasti diskriminácie rómskych detí v prístupe k vzdelaniu voči Európskej komisii

Stredisko na základe záverov a odporúčaní Správy o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2019 v oblasti uplatňovania práva na vzdelanie na Slovensku, osobitne v kontexte segregácie na školách a inkluzívneho vzdelávania, a záverov okrúhleho stola k právu na vzdelanie a inklúzii detí rómskych detí, detí zo sociálne znevýhodneného prostredia a detí so zdravotným postihnutím pripraví osobitnú správu pre Európsku komisiu, ktorá preskúmava súlad Slovenskej republiky s právom Európskej únie v tejto oblasti.

Zodpovedný: oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonného riaditeľa

III. Vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov a zamestnankýň v oblasti výchovy a vzdelávania žiakov a žiačok zo sociálne znevýhodneného prostredia

Stredisko vypracuje metodické námety pre pedagogických a odborných zamestnancov a zamestnankyne základných škôl s cieľom vyškoliť ich na osvojenie kompetencií potrebných na rozvoj špecifických vzdelávacích potrieb žiakov a žiačok zo sociálne znevýhodneného prostredia, ich socializáciu a zlepšenie výchovno-vzdelávacích výsledkov. Pri spracovaní metodiky Stredisko osloví so žiadosťou o spoluprácu odborníkov a odborníčky v oblasti vzdelávania žiakov a žiačok zo sociálne znevýhodneného prostredia. Vypracovanú metodiku bude Stredisko využívať v rámci vzdelávacích aktivít pre vybranú cieľovú skupinu s cieľom predchádzať segregácii a diskriminácii žiakov a žiačok zo sociálne vylúčeného prostredia vo vzdelávaní.

Zodpovedný: odbor výskumu a vzdelávania, odbor právnych služieb, regionálne kancelárie

IV. Identifikácia segregačných praktík vo vzdelávaní a vypracovanie mapy

Stredisko bude počas roka 2020 monitorovať médiá a spolupracovať s relevantnými

aktérmi s cieľom identifikácie segregáčnych praktík vo vzdelávaní rómskych detí. Identifikované praktiky právne posúdi a bude iniciovať komunikáciu so zodpovednými subjektami s cieľom odstránenia protiprávneho stavu. V prípade nedosiahnutia nápravy, Stredisko pripraví a podá vo veci verejnú žalobu. Identifikované prípady segregácie vo vzdelávaní spracuje Stredisko do mapy segregáčnych praktík vo vzdelávaní, ktorú bude využívať na advokačné a komunikačné účely.

Zodpovedný: odbor právnych služieb, oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonného riaditeľa

A.3.5 Podnikanie a ľudské práva

I. Monitorovanie odporúčania z 3. cyklu Univerzálneho periodického hodnotenia k príprave akčného plánu pre oblasť podnikania a ľudských práv

Stredisko bude monitorovať implementáciu odporúčania adresovaného SR v rámci 3. cyklu univerzálneho periodického hodnotenia pripraviť a prijať akčný plán pre oblasť podnikania a ľudských práv. Na tento účel Stredisko osloví Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky a ponúkne mu spoluprácu pri implementácii odporúčania.

Zodpovedný: oddelenie vonkajších vzťahov Kancelárie výkonného riaditeľa, oddelenie Národné kontaktné miesto pre podnikanie a ľudské práva Kancelárie výkonného riaditeľa

II. Vytvorenie vzdelávacieho programu o podnikaní a ľudských právach pre zamestnancov a zamestnankyne

Stredisko pripraví vzdelávací program o problematike podnikania a ľudských práv, vrátane auditu dopadov podnikateľskej činnosti na ľudské práva, určený pre zamestnancov a zamestnankyne podnikateľských subjektov (na oddelenia ľudských zdrojov, posudzovania a manažmentu rizík). Vzdelávací program Stredisko ponúkne relevantným aktérom.

Zodpovedný: Kancelária výkonného riaditeľa, oddelenie Národné kontaktné miesto pre podnikanie a ľudské práva Kancelárie výkonného riaditeľa

A.4 OBČIANSKE A POLITICKÉ PRÁVA

A.4.1 Kyberšikana

I. Okrúhly stôl k problematike kyberšikany a bezpečnosti používania sociálnych sietí

Stredisko zorganizuje v roku 2020 okrúhly stôl s cieľom nadviazania spolupráce s jednotlivými aktérmi z oblasti nahlasovania a riešenia prípadov súvisiacich s bezpečnosťou

na sociálnych sieťach. Cieľom okrúhleho stola bude získať potrebné informácie o postupoch riešenia tejto problematiky v praxi za účelom ich ďalšieho sprostredkovania základným a stredným školám v rámci vzdelávacích aktivít, s cieľom informovať a zlepšiť postupy základných a stredných škôl pri riešení konkrétnych problémov súvisiacich s kyberšikanou.

Zodpovedný: odbor výskumu a vzdelávania

II. Vzdelávacie aktivity k problematike kyberšikany a bezpečnosti používania sociálnych sietí

Stredisko bude v rámci ponuky vzdelávania pre základné a stredné školy vzdelávať žiakov/žiačky základných škôl a študentov/študentky stredných škôl, ako aj pedagogických a nepedagogických zamestnancov/zamestnankyne škôl v problematike kyberšikany a bezpečnosti používania sociálnych sietí. Vzdelávací program bude aktualizovaný o zistenia okrúhleho stola a bude mať formu preventívneho aktualizáčného vzdelávania na elimináciu konaní, ktoré vykazujú prvky nebezpečného používania sociálnych sietí, internetu a kyberšikany.

Zodpovedný: odbor výskumu a vzdelávania, regionálne kancelárie

A.4.2 Extrémizmus a nenávistné prejavy na internete

I. Vytvorenie metodiky vzdelávania k problematike nenávistných prejavov na internete

Stredisko vytvorí metodický materiál zameraný na problematiku nenávistných prejavov na internete na účely vzdelávania mládeže s cieľom oboznámiť mladých ľudí s mechanizmom vzniku a šírenia nenávistných prejavov v online priestore a diskutovať o ich dopade na spoločnosť, skupiny a jednotlivcov. Podkladom na vytvorenie metodiky bude monitoring nenávistných prejavov v online priestore, pričom na účely monitoringu Stredisko v roku 2020 nadviaže spoluprácu s relevantnými aktérmi venujúcimi sa problematike.

Zodpovedný: odbor výskumu a vzdelávania

II. Vzdelávacie aktivity k problematike extrémizmu v kontexte šírenia nepravdivých informácií

Stredisko bude realizovať vzdelávacie aktivity zamerané na problematiku extrémizmu z dôvodu nárastu negatívnych javov v spoločnosti, ktorého následkom je šírenie nepravdivých informácií, tzv. hoaxov, ovplyvňujúcich verejnosť bez overovania relevantnosti informácií. Cieľovou skupinou vzdelávacích aktivít budú žiaci/žiačky základných škôl, študenti/študentky stredných škôl a zamestnanci/zamestnankyne škôl. Stredisko pri problematike hoaxov nadviaže spoluprácu s relevantnými verejnými aktérmi, ktorých výstupy bude spolu so zisteniami vlastného monitoringu médií používať ako podklady pre vzdelávanie.

Zodpovedný: odbor výskumu a vzdelávania, regionálne kancelárie

A.4.3 Ľudská dôstojnosť a ochrana pred neľudským alebo ponižujúcim zaobchádzaním

I. Výskum k problematike fyzického, psychického a ekonomického násillia na senioroch

Stredisko zrealizuje v roku 2020 výskum s cieľom zmapovať výskyt a podoby fyzického, psychického a ekonomického násillia na senioroch. Výskum sa tiež zameria na dostupnosť podporných služieb pre seniorov zažívajúcich násillie a medzery v systéme sociálnej ochrany seniorov pred násillím. Výskum bude realizovaný formou prípadových štúdií a expertných rozhovorov. Výsledky výskumu budú prezentované formou okrúhleho stola pre predstaviteľov verejnej správy, organizácií venujúcich sa právam seniorov a ďalších zainteresovaných subjektov.

Zodpovedný: odbor výskumu a vzdelávania

II. Cyklus seminárov k problematike fyzického, psychického a ekonomického násillia na senioroch

Na zistenia výskumu nadviaže cyklus seminárov s cieľom zvýšiť kompetencie a vzájomnú informovanosť odborníkov a odborníčok pracujúcich v oblasti sociálnoprávnej ochrany seniorov. V roku 2020 sa tematicky v rámci seminárov Stredisko zameria na podoby ekonomického násillia na senioroch, stratégie prevencie a zvyšovanie povedomia o možnostiach ochrany práv seniorov.

Zodpovedný: odbor výskumu a vzdelávania, odbor právnych služieb

B.

BUDOVANIE A POSILŇOVANIE KAPACÍT ZAMESTNANCOV A ZAMESTNANKÝŇ STREDISKA

Zamestnancom a zamestnankyniam Strediska bude počas roku 2020 umožňované kontinuálne prehlbovanie vedomostí a zručností potrebných na vykonávanie ich práce s cieľom budovať a posilňovať expertné kapacity Strediska.

B.1 Účasť na odborných podujatiach

Zamestnanci a zamestnankyne Strediska sa budú v roku 2020 zúčastňovať na odborných konferenciách, fórach a iných odborných podujatiach organizovanými na vnútroštátnej aj medzinárodnej úrovni (napr. verejnými aktérmi, mimovládny sektorom, medzinárodnými organizáciami, zahraničnými partnermi, akadémiou) a to v oblastiach ich špecializácie alebo podľa individuálnych potrieb a potrieb Strediska.

B.2 Účasť na vzdelávacích aktivitách

Zamestnanci a zamestnankyne Strediska sa budú v roku 2020 zúčastňovať na školeniach, workshopoch, tréningoch a iných vzdelávacích aktivitách organizovaných tretími subjektami na vnútroštátnej aj medzinárodnej úrovni (napr. mimovládny sektorom, zahraničnými partnermi, akadémiou) a to v oblastiach ich špecializácie alebo podľa individuálnych potrieb a potrieb Strediska.

B.3 Letná akadémia Strediska

Stredisko v roku 2020 zorganizuje v poradí 3. ročník Letnej akadémie Strediska. Letná akadémia Strediska reflektuje na rozširujúci sa okruh aktivít Strediska a špecializovanie zamestnancov a zamestnankýň na určité oblasti, činnosti a zručnosti. Interné školenie má za cieľ vzájomného odovzdania vedomostí medzi zamestnancami a zamestnankyňami Strediska, čím efektívne prispieva k posilneniu personálnych kapacít. Program bude zostavený na základe prieskumu potrieb zamestnancov a zamestnankýň Strediska. V rámci rozpočtových možností bude v roku 2020 zvažované doplnenie školenia o tréning od externých lektorov alebo lektoriek špecializujúcich sa na vybrané oblasti alebo zručnosti.

B.4 Členstvo v expertných pracovných skupinách na vnútroštátnej úrovni

Zamestnanci a zamestnankyne Strediska budú v roku 2020 aktívne plniť úlohy spojené s členstvom v Rade vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť a jej jednotlivých výboroch, v ktorých Stredisku vyplýva členstvo na základe ich štatútov. Zároveň sa bude Stredisko uchádzať o zapojenie do pracovných skupín a výborov, ktorých zameranie sa vzťahuje na oblasť jeho mandátu, a bude flexibilne reagovať v prípade vzniku nových pracovných skupín a výborov.

B.5 Členstvo v expertných pracovných skupinách na medzinárodnej úrovni

Zamestnanci a zamestnankyne Strediska budú v roku 2020 aktívne plniť úlohy spojené s členstvom v pracovných skupinách európskych sietí Equinet a ENNHRI, ako aj v regionálnych platformách. Členstvo slúži nie len na napĺňanie spoločných úloh v rámci jednotlivých sietí, ale aj na zdieľanie dobrej praxe a získavanie informácií o vývoji v konkrétnej oblasti na európskej úrovni.

Konkrétne budú zamestnanci a zamestnankyne Strediska členmi nasledovných expertných pracovných skupín na medzinárodnej úrovni:

- **sieť Equinet**
 - pracovná skupina Komunikačné stratégie a praktiky (Communication Strategies and Practices Working Group)
 - pracovná skupina Právo rovnosti (Equality Law Working Group)
 - pracovná skupina Rodová rovnosť (Gender Equality Working Group)
 - pracovná skupina Tvorba politík (Policy Formation Working Group)
 - pracovná skupina Výskum a zber dát (Research and Data Collection Working Group)
 - pracovné zoskupenie k problematike slobody pohybu (Cluster on Freedom of Movement)
 - projekt k štandardom pre orgány pre rovné zaobchádzanie (Project on Standards for Equality Bodies)
- **sieť ENNHRI**
 - pracovná skupina k právnej problematike (Legal Working Group)
 - pracovná skupina k hospodárskym, sociálnym a kultúrnym právam (Economic, Social and Cultural Rights Working Group)
 - pracovná skupina pre oblasť komunikácie (Communication Working Group)
 - pracovná skupina pre oblasť podnikania a ľudských práv (Business and Human Rights Working Group)
- **platformy**
 - platforma Rady Európy-FRA-Equinet-ENNHRI pre hospodárske a sociálne práva (CoE-FRA-EQUINET-ENNHRI collaborative platform on social and economic rights)
 - platforma Rady Európy-FRA-Equinet-ENNHRI o rovnom zaobchádzaní voči Rómom (CoE-FRA-EQUINET-ENNHRI platform for Roma equality)

B.6 Budovanie expertnej knižnice Strediska

Stredisko bude prostredníctvom akvizície odborných publikácií z oblasti ľudských práv a ochrany pred diskrimináciou priebežne budovať a aktualizovať knižničný fond. Akvizícia bude reagovať na informačné potreby zamestnancov a zamestnankýň Strediska, a zároveň zohľadňovať potreby externých používateľov a používateľiek.

C. KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Základnou úlohou komunikačného plánu je nastaviť proces komunikovania aktivít vyplývajúcich z Plánu hlavných aktivít Strediska (časť A). Zároveň slúži ako nástroj pri tvorbe reakčnej komunikácie, ktorá flexibilne reaguje na aktuálne dianie a potreby používateľov. Pomer plánovaného obsahu a neplánovaného obsahu by mal byť 40:60. Vytváraný obsah by sa mal zameriavať na zmysluplnú interakciu a mal by priniesť pridanú hodnotu, nebyť len prostriedkom sebareprezentácie. Mal by pomôcť lepšie porozumieť informáciám, ktoré Stredisko zdieľa, mal by byť pútavý a zameriavať sa na komunitu.

Pri zostavovaní komunikačného plánu Stredisko vychádzalo z teoretických základov komunikácie založenej na hodnotách, pričom sa zameralo na efektívnu komunikáciu ľudských práv a výzvy spojené s porozumením rámcovania príbehov k špecifickým cieľovým skupinám.

Východiskom komunikačného plánu je cieľ zabezpečiť pri komunikácii:

- a) **kontinuitnosť**, t. j. pravidelnosť a systematickosť poskytovania informácií, ktoré zároveň na seba obsahovo/cielene nadväzujú;
- b) **flexibilitu**, t. j. poskytovanie aktuálnych informácií a schopnosť reagovať na informačné potreby cieľových skupín nad rámec plánovaného obsahu;
- c) **dostupnosť** informácií pre cieľové skupiny, teda využívať čo najširšie spektrum komunikačných nástrojov vhodne vybraných pre konkrétne cieľové skupiny;
- d) **zrozumiteľnosť** informácií pre cieľové skupiny, a to prostredníctvom využívania vhodného jazyka a cielene zvolených foriem komunikácie;
- e) **užitočnosť** informácií, ktoré sú dôležité pre spoločnosť a sú založené na hodnotách.

Komunikačný plán je cielene nastavený pre informačné potreby jednotlivých skupín a zvolené komunikačné nástroje majú zabezpečiť merateľnosť výsledkov a dopadov komunikačných aktivít. Pri realizácii komunikačných aktivít Strediska sa dbá na princípy nezávislosti, pluralizmu, transparentnosti a rovnosti, ktoré sú zároveň základnými princípmi jeho činnosti.

Dôležitým predpokladom úspešnej implementácie komunikačného plánu je priebežné sledovanie a vyhodnocovanie realizovaných komunikačných aktivít. Hodnotenie bude realizované priebežne na základe hodnotiacich kritérií a ukazovateľov, a to interne v rámci personálnych kapacít Strediska. Výsledky hodnotenia budú zverejnené v rámci Ročnej záverečnej správy o činnosti Strediska za rok 2020.

C.1 Ciele komunikačného plánu

Komunikačný plán slúži k napĺňaniu cieľov Plánu činnosti na rok 2020. Základnou úlohou je nastaviť komunikačný plán tak, aby bolo zabezpečené poskytovanie informácií a zvyšovanie povedomia o Stredisku najmä navonok voči vymedzeným cieľovým skupinám.

Poskytovanie informácií o ľudských právach a nediskriminácii:

- používanie zrozumiteľného jazyka a vhodných foriem komunikácie;
- zabezpečenie pravidelnej a aktuálnej informovanosti;
- efektívna komunikácia smerom k špecifickým cieľovým skupinám;
- propagácia hodnôt a riešení, ktoré chceme vidieť v spoločnosti;
- informovanie prostredníctvom pozitívnej narácie;
- búranie mýtov o ľudských právach, zdôrazňovanie ich významu a dôležitosti;
- regulácia diskusie faktami a primeraným správaním.

Zvyšovanie povedomia o Stredisku:

- budovanie identity Strediska;
- budovanie dôvery v inštitúciu;
- posilnenie komunikácie s médiami;
- rozšírenie základne podporovateľov;
- propagácia dobrej praxe Strediska;
- zapojenie cieľovej skupiny relevantným obsahom.

C.2 Cieľové skupiny

Na naplnenie cieľov komunikačného plánu je potrebné identifikovať cieľové skupiny, na ktoré sa komunikácia Strediska orientuje. Jednotlivé skupiny majú rozdielne informačné potreby a záujmy, ktorých identifikovanie vedie k lepšiemu rámcovaniu komunikácie. Komunikácia ľudských práv by sa okrem zraniteľných skupín mala orientovať aj na širokú verejnosť, čím sa zabezpečí širšia podpora ľudských práv a naplnenie informačnej potreby týchto cieľových skupín. Okrem toho by sa mala orientovať na štátnych aktérov, voči ktorým Stredisko komunikuje zistenia o stave dodržiavania ľudských práv a nediskriminácii a príslušné odporúčania.

Cieľová skupina	Informačné vymedzenie
Obete diskriminácie a porušovania ľudských práv – zraniteľné skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • pozitívne príbehy • príklady dobrej praxe • informácie o prostriedkoch nápravy v prípade porušenia ľudských práv a diskriminácie
Ľudia, ktorí nemajú povedomie o svojich ľudských právach	<ul style="list-style-type: none"> • fakty o ľudských právach • všeobecné informácie o dodržiavaní ľudských práv a nediskriminácii • príklady dobrej praxe

Nositelia povinností v oblasti ľudských práv a nediskriminácie – napr. štát, nositelia verejnej moci, samosprávy, zamestnávateľa, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, poskytovatelia tovarov a služieb...	<ul style="list-style-type: none"> • činnosti a aktivity Strediska • výsledky výskumov a dát • informácie o povinnostiach v oblasti rešpektovania ľudských práv a nediskriminácie • odporúčania, zistenia
Médiá	<ul style="list-style-type: none"> • príklady dobrej praxe • výsledky výskumov a dát • činnosti a aktivity Strediska • vyjadrenia k aktuálnym témam týkajúcim sa dodržiavania ľudských práv na Slovensku

C.3 Komunikačné posolstvá

Základom komunikácie s vybranými cieľovými skupinami je zrozumiteľne ich informovať o dodržiavaní ľudských práv a nediskriminácii. Komunikačné posolstvá sú východiskom komunikácie Strediska, na ktorých zakladá svoj obsah komunikácie voči jednotlivým cieľovým skupinám. Vychádzajú zo želaného stavu spoločnosti a vo vzťahu k povedomiu o oprávneniach a povinnostiach v oblasti ľudských práv a z mandátu Strediska, ktorý ho zaväzuje na zvyšovanie povedomia spoločnosti o ľudských právach.

- *Stredisko pomáha chrániť ľudské práva*
- *Stredisko hodnotí dodržiavanie ľudských práv a zásady rovnakého zaobchádzania*
- *Stredisko zhromažďuje a šíri informácie v oblasti ľudských práv a základných slobôd*
- *Stredisko poskytuje pomoc obetiam diskriminácie a prejavov intolerancie*
- *Jednotlivci, skupiny a komunity majú právo, aby ich ľudské práva neboli porušované*
- *Jednotlivci, skupiny a komunity majú právo sa brániť, ak sú ich práva porušované*
- *Nositelia verejnej moci a verejnoprávne a súkromné subjekty, ktoré môžu svojim konaním zasiahnuť do práv iných majú rešpektovať ľudské práva*

Stredisko na základe svojho mandátu monitoruje a hodnotí dodržiavanie ľudských práv a zásady rovnakého zaobchádzania a poskytuje informácie o rasizme, xenofóbii a antisemitizme. Zaviazalo sa propagovať ľudské práva a úsilie bojovať so všetkými formami diskriminácie a rasovej diskriminácie zvlášť prostredníctvom zvyšovania povedomia verejnosti, a to najmä šírením informácií a vzdelávaním a s využívaním všetkých masmédií. Nepredpokladá sa vedomosť každého subjektu o ľudských právach, Stredisko však môže viesť k šíreniu tolerance spoločnosti, k odstráneniu predsudkov a stereotypov voči zraniteľným skupinám.

C.4 Kanále a nástroje komunikácie

Komunikačný plán na rok 2020 počíta aj s rôznymi kanálmi a nástrojmi. Ich konkretizácia bude špecifikovaná pri príprave jednotlivých komunikačných aktivít.

C.4.1 PR a reklama

Základom PR je budovanie vzťahov s celoslovenskými, regionálnymi a lokálnymi médiami a ich novinármi. Predpokladom budovania vzťahov je vytvorenie aktualizovanej databázy kontaktov novinárov, ktorí sa venujú témam týkajúcich sa problematiky dodržiavania ľudských práv a nediskriminácie. Využívať sa bude na zasielanie tlačových správ, organizovaní tlačových konferencií a poskytovania odborných vyjadrení k problematike dodržiavania ľudských práv a nediskriminácie. Na propagáciu Strediska a jeho činnosti a na informovanie k špecifickým cieľovým skupinám budú využívané PR články a rozhovory v médiách (rozhlas, TV, tlač). Na internetovú reklamu budú využívané sponzorované príspevky na sociálnej sieti Facebook prostredníctvom účtu Strediska. Sponzorované príspevky budú orientované na problematiku dodržiavania ľudských práv a nediskriminácie a na propagáciu činnosti a aktivít Strediska. Zároveň bude využitá reklama na webovej stránke Youtube, v rámci ktorej budú promované videá a reklamné spoty k problematike dodržiavania ľudských práv a nediskriminácie. Cieľom reklamy je predovšetkým zvyšovanie povedomia o ľudských právach smerom k špecifickým cieľovým skupinám.

S cieľom robiť osvetu ľudských práv sa Stredisko bude zameriavať na špecifické cieľové skupiny aj prostredníctvom organizovania *kampaní* a *súťaží* (napr. 16 dní aktivizmu, Moje ľudské práva, Ľudskoprávny kvíz) s cieľom podporiť záujem o všeobecnú problematiku dodržiavania ľudských práv a nediskriminácie a zvýšiť interakciu s cieľovou skupinou. Súťaže budú odborne vyhodnotené s jasnými pravidlami a relevantnými cenami, ktoré s ohľadom na rozpočet sa bude Stredisko snažiť zabezpečiť cez sponzorské dary. Na zvýšenie informovanosti bude počas kampaní a podujatí vytvorený tzv. social media kit, ktorý bude obsahovať dizajn príspevkov na sociálne siete, základné informácie a zdroje pre médiá a iné zainteresované osoby.

C.4.2 Publikácie a informačné materiály

Odborné publikácie a *analýzy* (napr. monitorovacie správy, právne analýzy, výskumy) budú výstupmi odbornej činnosti Strediska a budú slúžiť na zhodnotenie situácie, sprostredkovanie poznatkov, odporúčaní a návrhov k vybraným otázkam v oblasti dodržiavania ľudských práv a nediskriminácie. Odborné publikácie budú slúžiť najmä na komunikáciu so zainteresovanými subjektami a odbornou verejnosťou.

Menej formálny charakter s využitím zrozumiteľného jazyka a populárnych formátov s pútavým grafickým dizajnom budú sprostredkovať *informačné publikácie*, *informačné grafiky*, *letáky* a *plagáty*. Informačné publikácie budú sprostredkovať informácie k jednotlivým problematikám v oblasti dodržiavania ľudských práv a nediskriminácie. Informačné grafiky

budú využívané na sprostredkovanie dát a objasnenie procesov. Letáky a plagáty budú poskytovať informácie o Stredisku a jeho postavení a jednotlivých témach v oblasti dodržiavania ľudských práv a nediskriminácie. Tieto materiály budú využívané pri komunikácii so všetkými cieľovými skupinami, ale zároveň budú osobitne pripravované pre informačné potreby jednotlivých skupín. Ich cieľom bude najmä zvyšovanie povedomia o ľudských právach.

Na účely zvyšovania povedomia, reklamy a PR budú pripravované informačné *videá* a *podcasty*, ktoré budú predovšetkým, nie však výlučne, slúžiť na komunikáciu k špecifickým cieľovým skupinám. Pri príprave videí a podcastov sa bude dbať na ich adresnosť, stručnosť, zrozumiteľnosť a pútavosť.

C.4.3 Manažment podujatí

Základom podujatí bude sprostredkovanie informácií, poznatkov a príkladov dobrej praxe k rôznym problematikám v oblasti dodržiavania ľudských práv a nediskriminácie s cieľom zapojenia účastníkov. Budú organizované v spolupráci s inými zainteresovanými subjektami a aktérmi a budú slúžiť na budovanie kontaktov a nadväzovanie stykov s rôznymi cieľovými skupinami. V závislosti od ich obsahu bude vhodne zvolený formát podujatia. *Konferencie* budú odborné podujatia slúžiace na prezentovanie príkladov dobrej praxe a výstupov odbornej činnosti, ako aj vedenie diskusie k jednotlivým témam v oblasti dodržiavania ľudských práv a nediskriminácie. *Semináre a školenia* budú mať praktický a interaktívny charakter s cieľom čo najširšieho zapojenia účastníkov. *Okrúhle stoly* budú odborné podujatia s konkrétnym problémom v oblasti dodržiavania ľudských práv a nediskriminácie, ktorých účelom bude odborná diskusia ku konkrétnej situácii a formulácia odporúčaní alebo návrhov smerom k zainteresovaným subjektom. *Focus groups* budú stručné podujatia a s ohraničeným obsahom, ktorých účelom bude najmä zber dát, zistenie postojov a názorov cieľových skupín, ich návrhov na riešenie situácie, prípadne záujmu o konkrétne aktivity Strediska v oblasti dodržiavania ľudských práv a nediskriminácie. *Diskusie a iné formáty* podujatí budú mať neformálny charakter a budú tiež slúžiť na budovanie kontaktov a nadväzovanie stykov s rôznymi cieľovými skupinami.

C.4.4 Iné nástroje

S cieľom zachovania vizuálnej jednoty bude Stredisko budovať na jeho doterajšej podobe a aktualizuje svoj grafický manuál, ktorý bude určovať pravidlá používania grafických prvkov s cieľom jednoduchej identifikácie Strediska. Grafický manuál bude obsahovať návod na správne používanie loga, vzorový hlavičkový papier, vzorové vizitky, formát a štruktúru príspevkov na sociálne siete. V rámci jednotnej vizuálnej identity sa bude dbať na jednotný vizuál základných dokumentov Strediska a ladiaci vzhľad publikačných a iných informačných materiálov.

Stredisko má samostatnú webovú stránku, ktorá obsahuje základné dokumenty, ciele a poslanie Strediska, kontaktné údaje a aktuálne informácie o činnosti a aktivitách Strediska.

V roku 2020 si stránka bezodkladne vyžaduje aktualizáciu a modernizáciu alebo vytvorenie nového sídla, a to z dôvodu problémov s jej funkčnosťou a zastaranosťou. Súčasná stránka nie je ľahko navigovateľná a je nemožné administrovať a manipulovať s niektorými časťami webu, čo spôsobuje neprehľadnosť. Webová stránka tak stráca funkciu poskytovateľa informácií a stáva sa neprístupnou. Obsah a funkcie webovej stránky by mali byť prístupné pre všetkých. Jej neprístupnosť tak nekorešponduje s hodnotami, ktoré Stredisko vysiela navonok ľuďom.

C.5 Plán sociálnych médií

Úlohou sociálnych médií je zabezpečiť distribúciu vhodného obsahu a interakciu s verejnosťou. Stredisko bude spomedzi sociálnych médií naďalej využívať Facebook, Instagram, LinkedIn a YouTube. Cieľom bude neformálnou, zrozumiteľnou rečou priblížiť verejnosti problematiku dodržiavania ľudských práv a nediskriminácie a činnosť Strediska v tejto oblasti. Sociálne siete budú využívané aj na propagovanie výstupov aktivít Strediska a príkladov dobrej praxe. Na zabezpečenie kontinuálnosti prispievania bude vytvorený časový harmonogram pridávania príspevkov na sociálne siete, v ktorom bude zaznamenané obdobie trvania prípravy príspevku a obdobie trvania príspevku. Pri tvorbe plánu príspevkov budú zodpovedajúci zamestnanci dostávať v dostatočnom predstihu informácie o výstupoch ostatných oddelení (podujatia, konferencie, besedy, publikácie..). Obsah a formát príspevkov bude vytvorený tak, aby vhodne zodpovedal typu zvolenej sociálnej siete.

Obsah sociálnych sietí by mal vzbudiť záujem u ľudí a zapojiť ich do diskusie o ľudských právach, problematike dodržiavania ľudských práv a nediskriminácie. Z tohto dôvodu treba brať ohľad na flexibilitu odpovedania, t. j. schopnosť rýchlo a fundovane reagovať na informačné potreby verejnosti.

Na zvýšenie informovanosti a účely šírenia tolerancie v spoločnosti sa Stredisko bude zapájať do kampaní, ktoré súvisia s dodržiavaním ľudských práv a nediskriminácie.

D.
**MONITOROVANIE A VYHODNOCOVANIE IMPLEMENTÁCIE
PLÁNU ČINNOSTI**

Implementácia plánu činnosti bude v roku 2020 podliehať priebežnému sledovaniu a vyhodnocovaniu. Hodnotenie jednotlivých aktivít bude realizované na základe hodnotiacich kritérií a ukazovateľov, a to interne v rámci personálnych kapacít Strediska.

Hodnotenie naplňania plánu činnosti a odpočet aktivít, vrátane komunikačných aktivít a ich dopadu, bude prebiehať priebežne a jeho výsledky budú publikované v Ročnej záverečnej správe o činnosti Strediska za rok 2020, ktorá bude v súlade s § 3b ods. 6 písm. e) a § 3a ods. 6 písm. i) zákona o Stredisku predložená výkonným riaditeľom/výkonnou riaditeľkou na schválenie Správnej rade Strediska. Hodnotenie bude zároveň podkladom pri zostavovaní plánu činnosti na rok 2021.